

Letnik 1917.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CCXXVII. — Izdan in razposlan 22. dne decembra 1917.

Vsebina: (Št. 494—496). 494. Ukaz o olajšavah ob izpolnjevanju zasebnopravnih denarnih terjatev. — 495. Ukaz o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev zoper dolžnike na Gališkem in v Bukovini. — 496. Ukaz o bilancah in razlikah od določil po ustavu v času vojne.

494.

Ukaz vsega ministrstva z dne 20. decembra 1917. l.

o olajšavah ob izpolnjevanju zasebnopravnih denarnih terjatev.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

Sodniški odlog.

§ 1.

(1) Pravno sodišče lahko za zasebnopravne, pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastale denarne terjatve, kolikor § 3 ne določa kaj drugega, na toženčev predlog, ako to opravičuje njegov gospodarski položaj in ako upnik s tem ne trpi nerazmerne škode, določi v sodbi daljšo nego zakonu ustrezno plačilno dobo.

(2) Tak rok se more dovoliti za celo terjatev ali del, toda ne čez 31. dan decembra 1918. l. Na podstavi ukaza z dne 19. junija 1917. l. (drž. zak. št. 267) do vštetelega 31. dne decembra 1917. l. dovoljen sodniški odlog velja za podaljšanega do vštetelega 31. dne marca 1918. l. Sodišče more na predlog, zaslišavši nasprotnika (§ 56 izv. r.), dovoliti nadaljnje podaljšanje naj-

dalje do vštetelega 31. dne decembra 1918. l. ali okrajšati zakonito podaljšanje.

(3) Toženec mora dejanske trditve, na katere opira svoj predlog, narediti verojetne.

(4) Sodišče sme dovolitev roka narediti odvisno od dajatve varnosti.

(5) Zoper dovolitev sodniškega odloga, nadalje zoper njega odreko po sodišču druge stopnje ni pravnega pomočka.

(6) Ako je upnik vložil tožbo kljub zahtevi za odlog, ki jo je staval dolžnik izvensodno in ki je bila očitno osnovana, in ako je dolžnik pripoznal tožbeno zahtevo takoj na prvem naroku, zadenejo pravdni stroški upnika, ako sodnik dovoli izvensodno zahtevani odlog.

§ 2.

(1) Dolžnik lahko predlaga na okrajnem sodišču, v čigar okolišju ima upnik svoje stanova-lišče, pripoznavši upnikovo terjatev, naj se določi plačilni rok. To lahko predlaga dolžnik tudi tedaj, ako je njegova obveznost ugotovljena v izvršilnem notarskem aktu. Ako se je izdalo zoper dolžnika plačilno povelje v opominjevalnem postopanju, more v roku za upor predlagati na sodišču, ki je

izdalo plačilno povelje, pripoznavši upnikovo terjatev, naj se določi plačilni rok.

(2) Sodišče mora pred odločitvijo o predlogu zaslišati upnika (§ 56 izv. r.) in potem razsoditi s sklepom. V sklepu, s katerim se dovoljuje plačilni rok, je izreči dolžnikovo dolžnost, da plača pripoznano terjatev. Ako se je izdalo zoper dolžnika plačilno povelje v opominjevalnem postopanju, mora sodnik, izpreminjujč v plačilnem povelju ustanovljeni rok, določiti novi plačilni rok s sklepom.

(3) Stroške zasliševanja mora dolžnik povrniti upniku, razen ako je upnik odklonil zahtevo odloga, ki jo je dolžnik stavil izvensodno in ki je bila očitno osnovana.

(4) Določila § 1 se primerno uporabljajo.

Od sodniškega odloga izvzete terjatve.

Določila §§ 1 in 2 se ne uporabljajo na terjatve iz menic in čekov, nadalje na:

1. terjatve iz službenih in delovnih pogodb (§§ 1151 do 1171 o. d. z.);

2. terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb;

3. terjatve društvenih bolniških blagajnic (§ 60 zakona z dne 30. marca 1888. l. [drž. zak. št. 33]) in nadomestnih zavodov (§§ 65 zakona z dne 16. decembra 1906. l. [drž. zak. št. 1 iz l. 1907.] in cesarskega ukaza z dne 25. junija 1914. l. [drž. zak. št. 138]) za plačilo prispevkov za bolniško in pokojninsko zavarovanje;

4. pravice do plačevanja obresti in letnin:

a) na podstavi terjatev, ki služijo za prednostno založbo zastavnih listov in fundiranih bančnih zadolžnic,

b) na podstavi knjižno zavarovanih terjatev hranilnic in skupnih sirotinskih blagajnic,

c) na podstavi terjatev hranilnic proti občinam ali drugim javnim korporacijam;

5. rentne terjatve in pravice do dajanja za preživljanje;

6. terjatve za plačevanje obresti in vračila glavnice iz državnih dolgov in po državi jamčenih obveznosti;

7. terjatve za plačevanje obresti in za vračila glavnice iz zastavnih pisem, fundiranih bančnih zadolžnic in delnih zadolžnic;

8. terjatve zoper deželne in delniške banke, hranilnice, kreditne zadruge in druge kreditne zavode na podstavi tekočega računa in iz vlog na blagajnične listke ali vložne knjižice;

9. terjatve iz zavarovalnih pogodb.

Sodniški odlog za izvozne kupčevalce in interese prometa tujcev.

§ 4.

Obrtnikom in trgovcem, ki dokažejo z izpričevalom trgovinske in obrtne zbornice, da pretežno dobavljajo ali dobivajo blago, ki je določeno za izvoz v carinsko inozemstvo, nadalje osebam in podjetjem, ki izkažejo, da so pretežno navezane na pridobitek ali na dohodek iz prometa tujcev, se lahko dovoli sodniški odlog (§§ 1 in 2) tudi za terjatve, oznamene v § 3, št. 1, 2 in 4, ki so nastale pred 1. dnem avgusta 1914. l., nadalje za terjatve za plačilo obresti in za vračila glavnice iz delnih zadolžnic, ki so bile izdane pred tem dnevom; za terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb je dopusten sodniški odlog tudi tedaj, ako so se te pogodbe po 31. dnevu julija 1914. l. molče obnovile.

Sodniški odlog v izvršilnem postopanju.

§ 5.

(1) Izvršilno sodišče lahko na predlog zavezanca odloži izvršbo do najdalje 31. dne decembra 1918. l., kolikor ne gre za rubež predmetov premičnega premoženja ali za prisilno esnovanje zastavne pravice. Taka odložitve je nedopustna, ako se je že po §§ 1, 2 ali 4 dovolil plačilni rok.

(2) Na dovolitev odložitve se primerno uporabljajo določila § 1, odstavki 1 in 3 do 5.

(3) Po § 5 ukaza z dne 19. junija 1917. l. (drž. zak. št. 267) odložena izvršba se more, ako rok odložitve ni potekel že pred 31. dnem decembra 1917. l., po pogojih § 1, odstavek 1, na

predlog zavezanca odložiti dalje do najdalje 31. dne decembra 1918. l.

(4) Odložitev izvršbe je dopustna tudi pri terjatvah iz menic ali čekov. V primerih, oznamenjenih v § 4, se lahko dovoli odložitev izvršbe tudi za terjatve, oznamenjene v § 3, št. 1, 2 in 4, ki so nastale pred 1. dnem avgusta 1914. l.

(5) Zahtevajoči upnik ne more zahtevati povračila izvršilnih stroškov, nastalih za odloženo izvršbo, ako je odklonil zahtevo odloga, ki jo je stavil dolžnik izvensodno in ki je bila očitno osnovana.

Sodniški odlog za bojišče.

§ 6.

(1) Osebam, ki imajo svoje stanovišče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod v ozemlju, v katerem je okrajno sodišče zaradi vojnih dogodkov začasno ustavilo svoje delovanje ali preložilo svoje stalno stanovišče, ali v ozemlju, ki ga je po oblastvenem naročilu moral zapustiti znaten del prebivalstva, lahko naprošeno sodišče dovoli odlog za obveznosti vsake vrste in brez ozira na čas, kdaj so nastale (§§ 1 in 2) in pravtako izreče, da se izpregledajo ali odpravijo pravne škode, ki so nastale ali nastanejo zaradi ne pravočasne izpolnitve, izvzemši dolžnost plačati obresti v mejah, določenih v § 8, odstavek 1. Določila § 5 se uporabljajo na take osebe brez ozira na vrsto terjatve in na čas, kdaj je nastala terjatev, kateri v prid se opravlja izvršba.

(2) S pogoji, oznamenjenimi v odstavku 1, lahko sodišče nadalje razišči, da se pravne posledice, če pogoj ni nastopil, izpregledajo ali odpravijo, ako so vojni dogodki onemogočili, da bi nastopil pogoj. Ako je treba, je za izpolnitev pogoja postaviti vnovičen rok.

Odlog za vojaške osebe in njih bližnje svojce.

§ 6 a.

(1) Zasebnoppravne denarne terjatve zoper vojaške osebe (§ 1, odstavek 2, cesarskega ukaza z dne 29. julija 1914. l. [drž. zak. št. 178]), ki se vrnejo ob končani vojni ali prej v svoje civilno razmerje, nadalje zoper ujetnike in talce (§ 1, odstavek 3, tega cesarskega ukaza) so odložene

do preteka treh mesecev po dnevu, katerega je nehal v § 3, odstavek 2, navedenega cesarskega ukaza oznamljeni razlog za dolžnikovo osebo.

(2) Ko je nehal zakoniti odlog, more sodišče dovoliti imenovanim osebam odlog za obveznosti vsake vrste (§§ 1, 2 in 5) in izreči pogoji, navedenih v § 1, odstavek 1, da se izpregledajo ali odpravijo pravne škode, ki so nastale ali nastanejo zaradi ne pravočasne izpolnitve obveznosti, izvzemši dolžnost plačati obresti v mejah, določenih v § 8, odstavek 1. Sodišče more nadalje razišči, da se izpregledajo ali odpravijo pravne posledice, če ni nastopil pogoj; ako je treba, je določiti nov rok za izpolnitev pogoja.

(3) Spretna določila se ne uporabljajo na terjatve, ki so nastale po pričetku razmerja, oznamenjenega v § 3, odstavek 2, cesarskega ukaza z dne 29. julija 1914. l. (drž. zak. št. 178), nadalje na zahteve preživljanja, zavarovalne premije in na terjatve iz menic in čekov. Zavarovalec je dolžen pogodbe o zavarovanju življenja, ki ugasnejo brez odkupa, ker se ni pravočasno plačala premija, ali se izpremené v premije prosta zavarovanja z zmanjšano vsoto zavarovanja, obnoviti brez vnovične zdravniške preiskave v šestih mescih po dnevu, oznamenjenem v odstavku 1, če se dodatno plačajo premije z zamudnimi obrestimi vred.

(4) Zakonski ženi, družici ali otrokom (posinovljencem in rejencem) katere v odstavku 1 imenovanih oseb more sodišče, če živé s to osebo v skupnem gospodarstvu in nimajo samostojnega pridobitka, po pogojih, navedenih v § 1, odstavek 1, dovoliti odlog za terjatve vsake vrste, izvzemši v odstavku 3 omenjene (§§ 1, 2 in 5).

Vpliv višje sile na menice in čeke.

§ 7.

Ako je pri menicah ali čekih, brez razlike plačilnega kraja in dneva izdaje, prezentaciji ali protestovanju na potu nepremagljiva ovira (višja sila), ki je nastala zaradi vojnih dogodkov, se odlaga plačilni čas, rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo in za protestovanje za toliko, kolikor je potrebno, da se izvrši meničnopravno dejanje, ko odpade ovira, najmanj pa dotlej, da poteče deset delavnikov potem, ko je odpala ovira. V protestu je, kolikor mogoče, dognati oviro in njeno trajanje.

Vračevanje obresti; rokovi zastaranja in tožbeni rokovi.**§ 8.**

(1) Za čas, za katerega se vsled odloga odlaga plačilo, je plačevati zakonite zamudne obresti ali višje obresti, ki gredo po pogodbi do dne, katerega bi bilo treba plačati brez ozira na odlog. Pogodbene zamudne obresti se ne morejo terjati, kolikor so višje nego zakonite obresti.

(2) Doba odloga se ne vračunja, kadar se preračunajo rok zastaranja in zakoniti rokovi za vložbo tožbe.

Dogovorjene pravne škode.**§ 9.**

Pravica odpovedati ali zahtevati, naj se takoj vrnejo glavnični zneski, ki je po pogodbi podeljena upniku, ako bi se obresti, letnine ali obroki zasebnopravnih, pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastalih denarnih terjatev ne plačevali pravočasno, ali druge za oznamljeni primer dogovorjene pravne škode, izvzemši dolžnost plačati obresti v mejah, določenih v § 8, odstavek 1, se ne morejo uveljavljati, ako je dolžnik zaostal samo z obrestimi, letninami ali obroki, ki so postali plačni najkasneje 31. dne avgusta 1915. l.

Pobot.**§ 10.**

Okolnost, da je terjatev odložena po določenih tega ukaza, ni na potu pobotu z drugo terjatvijo.

Posebna določila za južno bojišče.**§ 11.**

(1) Ako ima kateri izmed kreditnih zavodov, imenovanih v naslednjem, svoj sedež v Dalmaciji, na Primorskem ali v okoliših okrožnih sodišč Rovereto in Trident, se more v enem koledarskem mesecu zahtevati le:

- a) od delniških bank, kojih osnovna glavnica ne znaša več nego en milijon kron, na podstavi pred 21. dnem maja 1915. l. nastalih terjatev iz tekočega računa in iz vlog na blagajnične listke plačilo do višine 3 odstotkov 21. dne maja 1915. l. obstoječe terjatve, najmanj pa 400 K in največ 1000 K, nadalje na podstavi terjatev iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 21. dnem maja 1915. l., plačilo do višine 200 K iz vsake vloge;

b) od hranilnic na podstavi terjatev iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 21. dnem maja 1915. l., plačilo do višine 200 K iz vsake vloge;

c) od kreditnih zadrug, izvzemši raiffeisenovke, na podstavi pred 21. dnem maja 1915. l. nastalih terjatev iz tekočega računa plačilo do višine 2 odstotkov tiste terjatve, najmanj pa 200 K in največ 500 K, nadalje na podstavi terjatev iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 21. dnem maja 1915. l., plačilo do višine 100 K iz vsake vloge;

d) od raiffeisenovk na podstavi pred 21. dnem maja 1915. l. nastalih terjatev iz tekočega računa ali iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 21. dnem maja 1915. l., plačilo do višine 50 K iz vsake vloge.

(2) Zoper zahtevo, naj se terjatve iz tekočega računa preodkazujejo na obstoječe račune ali na račune, ki se začno nanovo, pri istem kreditnem zavodu, se ne more ugovarjati s tem, da velja odlog; toda izplačilo preodkazanih zneskov se ne more terjati, dokler traja odlog.

(3) Ako je kreditni zavod na podlagi tekočega računa ali na vlogo na blagajnični listek ali na vložno knjižico plačal več, nego se je moglo terjati po prejšnjih ukazih o odlogu in po tem ukazu, lahko vračuni presežek, kadar se znova zahteva plačilo.

(4) Dokler obrestuje kreditni zavod terjatve iz tekočega računa ali iz vlog na blagajnični listek ali na vložno knjižico zaradi enostranskega znižanja obrestne mere nižje nego 21. dne maja 1915. l., se nasproti zahtevi, naj vrne tako terjatev, ne more sklicevati na zakoniti odlog. To določilo se ne uporablja, če je znižba obrestne mere le računska izvedba dogovorjenega razmerja obrestne mere in vsakočasne bančne obrestne mere.

§ 12.

(1) Obrtnikom in kupčevalcem, ki imajo svoje stanovišče ali svoj stalni opravljeni zavod v mestu Trstu z okolico in kojih obrat ne presega v odstavku 2 oznamljenega obsega, je za zasebnopravne, pred 21. dnem maja 1915. l. nastale denarne terjatve dovoliti sodniški odlog (§§ 1, 2 in 5) tudi brez dokaza v § 1, odstavek 1, oznamljenih pogojev; to določilo se ne uporablja na terjatve, oznamjenene v § 3, nadalje na terjatve za prodane reči ali dobavljeno blago na podstavi pogodb, ki so bile sklenjene pred 21. dnem maja 1915. l., ako se je izročitev ali dobava izvršila ali se izvrši šele po 20. dnevu maja 1915. l., razen

ako jo je bilo izvršiti pred 21. dnem maja 1915. l.

(2) Določilo odstavka 1 velja za kupčevalce, ki prodajajo blago na drobno in nimajo več nego dva pomožna delavca, in za druge obrtnike, ki nimajo več nego pet pomožnih delavcev.

(3) Dolžnik mora dokazati, da so dani ti pogoji, z izpričevalom trgovinske in obrtne zbornice, v katerem mora biti število pomožnih delavcev navedeno.

§ 13.

Pri menicah ali čekih, ki so plačni v enem izmed ozemelj, oznamenjenih v § 11, se domneva, da je meničenopravno dejanje, ki ga je bilo ali ki ga je opraviti po 21. dnevu maja 1915. l., izostalo zaradi nepremagljive ovire (višje sile), ako se ni v resnici opravilo pravočasno.

§ 14.

Banke, hranilnice, drugi kreditni zavodi in zavarovalnice, ki imajo v katerem v § 11 oznamenjenih ozemelj svoj sedež ali podružnico in so zaradi vojne preložili pretežni del blagajniške službe od tam v zaledje, niso dolžni izpolnjevati zaveznosti na kraju svojega prejšnjega upravljanja blagajnice, temveč lahko izpolnjujejo v kraju, v katerega so preložili svojo blagajnično službo.

Pravica vzajemnosti.

§ 15.

Kolikor morejo upniki, ki imajo v tuzemstvu svoje stanovišče (sedež), v drugi državi uveljavljati zasebnopravne terjatve samo z omejitvami, so terjatve upnikov, ki imajo svoje stanovišče (sedež) v tej državi, podvržene enakim omejitvam.

§ 16.

Ta ukaz dobi moč 1. dne januarja 1918. l. Hkratu izgubi moč ukaz vsega ministrstva z dne 19. junija 1917. l. (drž. zak. št. 267).

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Mataja s. r.

Schauer s. r.

Wimmer s. r.

Czapp s. r.

Horbaczewski s. r.

Höfer s. r.

Ćwikliński s. r.

Banhans s. r.

Homann s. r.

Žolger s. r.

Twardowski s. r.

Wieser s. r.

Silva-Tarouca s. r.

495.

Ukaz vsega ministrstva z dne 20. decembra 1917. l.

o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev zoper dolžnike na Gališkem in v Bukovini.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

Obseg odloga.

§ 1.

(1) Dolžnikom, ki imajo svoje stanovišče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod na Gališkem ali v Bukovini, se dovoljuje odlog po naslednjih določilih. Ako so taki dolžniki po 31. dnevu julija 1914. l. izven teh dežel ustanovili stanovišče (sedež) ali stalen opravični zavod ali tja preložili svoje stanovišče (sedež), se to ne tiče uporabljanja naslednjih določil na denarne terjatve, ki so nastale pred ustanovitvijo novega stanovišča (sedeža, opravičnega zavoda).

(2) Pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastale zasebnopravne denarne terjatve, všteti terjatve iz menic ali čekov, so odložene, ako so postale plačne ali postanejo plačne pred 1. dnem julija 1918. l., za sedaj do všteteja 30. dne junija 1918. l.

(3) Za potegnjene menice ali čeke, izdane pred 1. dnem oktobra 1915. l., kojih trasat, in za lastne menice, izdane pred istim dnem, kojih izdatnik ima svoje stanovišče v ozemlju, oznamenjenem v odstavku 1, se odlaga plačilni dan, ako je postala ali postane menica ali ček plačen med 1. dnem avgusta 1914. l. in 30. dnem junija 1918. l., za sedaj na 1. dan julija 1918. l. Ustrežno odložiti plačilnega dneva se preloži tudi rok za protestovanje.

(4) Pri menicah in čekih, ki so bili izdani ali se izdadó po 30. dnevu septembra 1915. l., ni zakonitega odloga, ne kraté določil § 8.

(5) Za uporabljanje tega ukaza velja pri potegnjenih menicah in čekih pri imenu ali firmi trasata navedeni kraj za trasatovo stanovišče, pri lastnih menicah kraj izdaje za izdatnikovo stanovišče.

Od odloga izvzete terjatve.

§ 2.

Od odloga, določenega v § 1, so izvzete:

1. terjatve iz službenih in delovnih pogodb (§§ 1151 do 1171 o. d. z.);

2. terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb;

3. terjatve za prodane reči ali dobavljeno blago na podstavi pogodb, ki so bile sklenjene pred 1. dnem avgusta 1914. l., ako se je izročitev ali dobava izvršila ali se izvrši šele po 31. dnevu julija 1914. l., razen ako jo je bilo opraviti pred 1. dnem avgusta 1914. l.;

4. terjatve društvenih bolniških blagajnic (§ 60 zakona z dne 30. marca 1888. l. [drž. zak. št. 33]) in nadomestnih zavodov (§ 65 zakona z dne 16. decembra 1906. l. [drž. zak. št. 1 iz l. 1907.] in cesarskega ukaza z dne 25. junija 1914. l. [drž. zak. št. 138]) za plačilo prispevkov za bolniško in pokojninsko zavarovanje;

5. pravice do plačevanja obresti in letnin

a) na podstavi terjatev, ki služijo za prednostno založbo zastavnih listov in fundiranih bančnih zadolžnic;

b) na podstavi terjatev hranilnic proti občinam ali drugim javnim korporacijam;

c) zoper zastavnega dolžnika na podstavi drugih knjižno-zavarovanih terjatev;

6. rentne terjatve in pravice do dajanja za preživljanje;

7. terjatve, ki gredo družbi Rdečega križa, nadalje zakladu za podpiranje svojcev mobilizovancev ali za drugo pripomaganje o priliki vojne neposrednje ali na podstavi nakazila.

8. terjatve za plačevanje obresti in vračila glavnice iz dolžnosti, jamčenih po državi.

Terjatve iz zavarovalnih pogodb.

§ 3.

(1) Od zakonitega odloga so nadalje izvzete:

1. Vse zahteve zoper zavarovalca iz zavarovalne pogodbe;

2. zavarovalne premije, in sicer

a) ako postane premija plačna po 31. dnevu decembra 1916. l., polni znesek, pri zavarovanju življenja pa le znesek 25 odstotkov letne premije, najmanj pa 200 K, ako se plačujejo premije izpod enega leta, vsakčasno ustrezni del teh zneskov;

b) ako so bile premije plačne pred 1. dnem januarja 1917. l., razen zneskov po 25 odstotkov zaostale vsote, ki sta postala plačna 1. dne aprila in 1. dne oktobra 1917. l. najmanj po 100 K, še nadaljnji znesek 25 odstotkov te zaostale vsote, najmanj pa 100 K, plačno 1. dne aprila 1918. l.

(2) Za terjatve premij, omenjene v odstavku 1, št. 2, lit. b), ne veljajo dogovorjeni okrajšani tožbeni roki.

(3) Pravne škode, ki so v pogodbi spojene s tem, če se zavarovalna premija ne plača pravočasno, more uveljavljati zavarovalec le, ako se v odstavku 1, št. 2, lit. a) oznamenjeni premijski zneski ne plačajo pravočasno. Zavarovatelj, ki je plačal delno plačilo, ostane dolžen plačati ostali del premije.

(4) Zavarovalec je dolžen brez vnovične zdravniške preiskave obnoviti pogodbo za zavarovanje življenja, ki ugasnejo brez odkupa, ker se niso pravočasno plačale od odloga izvzete premije (odstavek 1, št. 2, lit. a), ali se predrugačijo v premij prosta zavarovanja z zmanjšano zavarovalno vsoto, v 6 mescih po dnevu plačnosti, če se dodatno plačajo od odloga izvzeti zaostanki z zamudnimi obrestimi vred. Ako ima zavarovatelj svoje stanovišče v ožjem vojnem ozemlju, v ozemlju, ki ga je zasedel sovražnik, ali v ozemlju, ki se je po 1. dnevu julija 1917. l. oprostilo sovražnika, se začne šestmesečni rok s 1. dnem julija 1918. l. ali s prejšnjim dnem, katerega bi se mogel zoper njega razveljaviti zakoniti odlog (§ 30, odstavek 2). Ako se prišteva med osebe, navedene v § 7 a, odstavek 1, se prične rok z dnem, katerega je nehal za zavarovateljevo osebo vzrok, ki je oznamenjen v § 3, odstavek 2, cesarskega ukaza z dne 29. julija 1914. l. (drž. zak. št. 178).

(5) Sodniški odlog (§ 15) se more zahtevati zoper zavarovalca pred nastopom ali po nastopu zavarovalnega primera; to tudi tedaj, ako sicer niso dani pogoji § 16, odstavek 1, zavarovatelj pa ni mogel pravočasno plačevati premij, ker so vojni dogodki ovirali promet. Ako pa je že nastopil zavarovalni primer, ni ugoditi predlogu, če se je po krivdi zadrževal.

Terjatve iz tekočega računa, blagajničnih listkov in vložnih knjižic.

§ 4.

(1) Terjatve iz tekočega računa in iz vlog za blagajnične listke so odložene z omejitvijo, da se more v teku koledarskega mesca pri deželnih in delniških bankah zahtevati plačilo do višine 6 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve, najmanj pa 800 K in največ 6000 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke (zakon z dne 1. julija 1889. l. [drž. zak. št. 91]), plačilo do višine 4 odstotkov tiste terjatve, najmanj pa 400 K in največ 1000 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 100 K.

(2) Brez omejitve na določen znesek se more zahtevati vračilo, kolikor je dokazno potrebno za izpolnjevanje upnikovih obveznosti, gledé katerih se je razveljavil zakoniti odlog (§§ 20 do 29).

(3) Zoper zahtevo, naj se terjatve iz tekočega računa preodkazujejo na obstoječe račune ali na račune, ki se začne nanovo, pri istem kreditnem zavodu, se ne more ugovarjati s tem, da velja odlog; toda izplačilo preodkazanih zneskov se ne more terjati, dokler traja odlog.

§ 5.

(1) Terjatve iz vlog na vložno knjižico, ki so se vložile pred 1. dnem avgusta 1914. l., so odložene z omejitvijo, da se more od iste vloge v teku enega koledarskega mesca zahtevati pri deželnih in delniških bankah ter hranilnicah plačilo do višine 400 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke, plačilo do višine 200 K in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 100 K.

(2) Od vlog pri deželnih ali delniških bankah in hranilnicah se more razen tega terjati nazaj nadalje po 20 odstotkov ostale vloge v vsakem koledarskem četrletju, kolikor so dokazno potrebni za izpolnjevanje upnikovih obveznosti, gledé katerih se je razveljavil zakoniti odlog (§§ 20 do 29).

§ 6.

(1) Ako je kreditni zavod na podlagi tekočega računa, na vlogo za blagajnični listek ali na

vložno knjižico plačal več, nego se je moglo vsakočasno terjati po prejšnjih ukazih o odlogu in po tem ukazu, lahko vračuni preseček, kadar se znova zahteva plačilo.

(2) Ako je kreditni zavod enostransko znižal obrestno mero za terjatve iz tekočega računa ali iz vlog za blagajnični listek ali na vložno knjižico pod mero z dne 1. avgusta 1914. l., se ne more sklicevati nasproti zahtevi vračila take terjatve na zakoniti odlog, ako zahteva upnik to pred potekom enega mesca po dnevu, katerega je dobila znižba moč. To določilo se ne uporablja, ako je znižba obrestne mere le računaska izvedba dogovorjenega razmerja obrestne mere in vsakočasne bančne obrestne mere.

Pravice do povračila iz plačevanja terjatev s predpravicami.

§ 7.

Terjatve za povračilo za tretjo osebo plačane dolga davkov ali javnih davščin so odložene po določilih § 1, v izvršilnem postopku pa uživajo predpravo plačane terjatve. Določila § 54 k. r. in § 24 por. r. ostanejo neizpremenjena.

Odlog za vojaške osebe.

§ 7 a.

(1) Zasebnopravne denarne terjatve zoper vojaške osebe (§ 1, odstavek 2, cesarskega ukaza z dne 29. julija 1914. l. [drž. zak. št. 178]), ki se vrnejo ob končani vojni ali prej v svoje civilno razmerje, nadalje zoper ujetnike in talce (§ 1, odstavek 3, tega cesarskega ukaza) so odložene do preteka treh mescev po dnevu, katerega je nehal v § 3, odstavek 2, navedenega cesarskega ukaza oznamljeni razlog za dolžnikovo osebo.

(2) To določilo se ne uporablja na terjatve, ki so nastale po pričetku razmerja, oznamjenega v § 3, odstavek 2, imenovanega cesarskega ukaza, nadalje na zahteve preživljanja, zavarovalne premije (§ 3, št. 2, lit. a) in, ne kraté določil § 1 tega ukaza, na terjatev iz menic in čekov.

Vpliv višje sile na menice in čeke.

§ 8.

Ako je pri menicah ali čekih, brez razlike plačilnega kraja in dneva izdaje, prezentaciji ali

protestovanju na potu nepremagljiva ovira (višja sila), ki je nastala zaradi vojnih dogodkov, se odlaga plačilni čas, rok za prezentacijo v sprejeti ali v plačilo in za protestovanje za toliko, kolikor je potrebno, da se izvrši meničnopravno dejanje, ko odpade ovira, najmanj pa dotlej, da poteče 10 delavnikov potem, ko je odpala ovira. V protestu je, kolikor mogoče, dognati oviro in njeno trajanje.

Vračevanje obresti in blagajniški skonto.

§ 9.

(1) Za čas, za katerega se vsled odloga (§§ 1, 3, 4, 5, 7 a in 8) odlaga plačilo, je plačevati zakonite zamudne obresti ali višje obresti, ki gredo po pogodbi do dneva, katerega bi bilo treba plačati brez ozira na odlog. Pogodbene zamudne obresti se ne morejo terjati, kolikor so višje nego zakonite obresti.

(2) Ob preračunu zneska, ki ga je plačati iz odložene terjatve po preteku odloga, se v dvomu ne sme odbiti blagajniški skonto.

Rokovi zastaranja in tožbeni rokovi.

§ 10.

(1) Doba odloga se ne vračuni ob preračunu roka zastaranja in zakonitih rokov za vložbo tožbe.

(2) Čas od 1. dne avgusta 1914. l. do 30. dne junija 1918. l. se ne vračuni v rok, v katerem je zoper izločenega zadružnika uveljavljati zahtevo iz njegovega jamstva (§§ 73 in 78 zadr. z.). Na zahteve iz jamstva izločenih zadružnikov, ki so že ugasnile 29. dne decembra 1916. l., se ne uporablja to določilo.

(3) Čas od 1. dne avgusta 1914. l. do 30. dne junija 1918. l. se nadalje ne vračunja v zakonite rokove za izpodbijanje pravnih dejanj.

Odpoved in dogovorjene pravne škode.

§ 11.

(1) Od denarne terjatve, ki je postala ali postane, plačna z odpovedjo, izjavljeno med

1. dnevom avgusta 1914. l. in 31. dnevom junija 1918. l., se morejo v času, za katerega se z odlogom odlaga plačilo plačnega zneska, terjati le obresti, ki gredo po pogodbi do dneva, katerega bi bilo treba plačati brez ozira ne odlog.

(2) Z odpovedjo opravičnega deleža pridobitne in gospodarske zadruga, izjavljeno v letih 1915., 1916., 1917. in 1918. je ravnati tako, kakor bi se izjavila 1. dne januarja 1919. l.

(3) Pravica odpovedati ali zahtevati, naj se takoj vrnejo glavnični zneski, ki je po pogodbi podeljena upniku, ako bi se obresti, letnine ali obroki zasebnopravnih, pred 1. dnevom avgusta 1914. l. nastalih denarnih terjatev ne plačevali pravočasno, ali druge za oznamljeni primer dogovorjene pravne škode, izvzemši dolžnost plačati obresti v mejah, določenih s § 9, odstavek 1, se ne morejo uveljavljati, ako je dolžnik zaostal samo z obrestimi, letninami ali obroki, ki so postali plačni ali postanejo plačni pred 1. dnevom julija 1918. l.

Pobot.

§ 12.

Okolnost, da je terjatev odložena po določenih tega ukaza, ni na potu pobotu z drugo terjatvijo.

Pravdnopravni predpisi.

§ 13.

(1) Sodnega postopka o tožbah, s katerimi se zahteva plačilo odloženih terjatev, ni nadaljevati dotlej, da poteče rok odloga, razen ako tožence predlaga nadaljevanje prekinjenega postopka. Ako se je pa že pred 1. dnevom avgusta 1914. l. vršil prvi narok v zmislu § 239 c. p. r. ali ustna sporna razprava, je nadaljevati sodni postopek in v razsodbi določiti rok za plačilo, vštivši pravne stroške, tako, da se začne od zadnjega dneva roka odloga (§ 1). Ako se je ta dan navedel koledarsko v sodbi, izrečeni pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, se preloži začetek roka plačila na dan, katerega je treba plačati po določenih tega ukaza.

(2) Nove tožbe za plačilo odloženih terjatev je zavračati, razen ako predloži upnik dolžnikovo pismeno izjavo, v kateri se dolžnik docela ali

deloma odrečka zakonitemu odlogu. Ako se je dolžnik le deloma odrekel zakonitemu odlogu, se more s tožbo zahtevati tudi plačilo drugega dela terjatve. Rok za plačilo tega dela terjatve, vštevši pravdne stroške, je določiti tako, da se začne od zadnjega dne roka odloga.

Izvršba.

§ 14.

(1) Izvršilnih dejanj, vštevši izvršbo za zavarovanje, v prid odloženim terjatvam ni dovoljevati v roku odloga, že dovoljenih pa ni izvršiti. Tekočega izvršilnega postopka, izvemši prisilno upravo in prisilno dajanje v zakup, ni nadaljevati. Že vročeni preodkazni sklepi ostanejo v moči. Z izvršbo poterjane zneske je razdeliti.

(2) Izvršilna dejanja, ki so se opravila, preden se je na izvršilnem sodišču zvedelo za cesarski ukaz z dne 13. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 216), ostanejo v moči.

(3) Začasne odredbe v prid odloženim terjatvam se lahko dovolé in izvrše.

Sodniški odlog.

§ 15.

(1) Osebam, oznamenjenim v § 1, odstavek 1, lahko naprošeno sodišče za dolžnosti vsake vrste in brez ozira na čas, kdaj so nastale, po naslednjih določilih (§§ 16 do 19) dovoli odlog. Nadalje more hkratu s sodniškim odlogom ali na samostojni predlog dolžnika po pogojih, navedenih v § 16, odstavek 1, izreči, da se izpregledajo ali odpravijo pravne škode, ki so nastale ali nastanejo zaradi ne pravočasne izpolnitve, izvemši dolžnost plačati obresti v mejah, določenih s § 9, odstavek 1.

(2) Sodišče lahko nadalje razsodi, da se pravne posledice, če pogoj ni nastopil, izpregledajo ali odpravijo, ako so vojni dogodki onemogočili, da bi nastopil pogoj. Ako je treba, je za izpolnitev pogoja postaviti vnovičen rok.

§ 16.

(1) Pravdno sodišče lahko na toženčev predlog, ako to opravičuje njegov gospodarski

položaj in ako upnik s tem ne trpi nerazmerne škode, za terjatve, ki so izvzete od zakonitega odloga, določi v sodbi daljšo nego zakonu ustrezno plačilno dobo ter izpregleda pravne škode ali pravne posledice (§ 15).

(2) Daljša plačilna doba se more dovoliti za celo terjatev ali en del, toda ne čez 31. dan decembra 1918. l. Sodniški odlog, ki se je dovolil do vštetelega 31. dne decembra 1917. l., velja za podaljšanega do vštetelega 31. dne marca 1918. l. Sodišče pa lahko na predlog, zaslišavši nasprotnika (§ 56 izv. r.), dovoli nadaljnje podaljšanje najdalje do vštetelega 31. dne decembra 1918. l. ali okrajša zakonito podaljšbo.

(3) Toženec mora dejanske trditve, na katere opira svoj predlog, narediti verojetne.

(4) Sodišče sme dovolitev plačilnega roka narediti odvisno od dajatve varnosti.

(5) Odločba o sodniškem odlogu (§ 15) se more izpodbijati. Taka odločba v razsodbi se more brez izpodbijanja v glavni stvari izrečene odločbe izpodbijati le z rekurzom. Zoper odločbo sodišča druge stopnje o odlogu ni pravnega pomočka.

(6) Ako je upnik kljub zahtevi odloga, ki jo je izvensodno stavil dolžnik in ki je bila očitno osnovana, vložil tožbo in ako je dolžnik takoj na prvem naroku pripoznal tožbeno zahtevo, zadenejo pravdni stroški upnika, ako dovoli sodnik izvensodno zahtevani odlog.

(7) Sprednja določila se ne uporabljajo na terjatve iz menic ali čekov.

§ 17.

(1) Dolžnik lahko predlaga na okrajnem sodišču, v čigar okolišju ima upnik svoje stanovišče, pripoznavši hkratu terjatev, naj se določi plačilni rok za terjatev, izvzeto od zakonitega odloga, ali zahteva izpregled pravnih škod ali pravnih posledic (§ 15). To lahko predlaga dolžnik tudi tedaj, ako je njegova obveznost ugotovljena v izvršilnem notarskem aktu. Ako se je izdalo zoper dolžnika plačilno povelje v opominjalnem postopanju, more v roku za upor predlagati na sodišču, ki je izdalo plačilno povelje, pripoznavši upnikovo terjatev, naj se določi plačilni rok.

(2) Sodišče mora pred odločitvijo o predlogu zaslišati upnika (§ 56 izv. r.) in potem razsoditi s sklepom. V sklepu, s katerim se dovoljuje plačilni rok, je izreči dolžnikovo dolžnost, da plača pripoznano terjatev. Ako se je izdalo zoper dolžnika plačilno povelje v opominjevalnem postopanju, mora sodnik, izpreminjujé v plačilnem povelju ustanovljeni rok, določiti novi plačilni rok s sklepom.

(3) Stroške zasliševanja mora dolžnik povrniti upniku, razen ako je upnik odklonil zahtevo odloga, ki jo je dolžnik stavil izvensodno in ki je bila očitno osnovana.

(4) Določila § 16 se primerno uporabljajo.

§ 18.

(1) Ako se je s sodniškim odlogom dovolilo plačevanje najemnin ali zakupnin v obrokih, nastopijo pravne škode zaradi ne pravočasne izpolnitve le tedaj, ako se ti obroki ne plačujejo pravočasno.

(2) Ako se tak obrok ne plača pravočasno, more najmodravec ali zakupodavec najemniku ali zakupniku odpovedati z veljavnostjo za prihodnji rok odpovedi.

§ 19.

(1) Izvršilno sodišče lahko na predlog zavezanca s pogoji, oznamenjenimi v § 16, odstavek 1, odloži izvršbo v prid terjatvi, ki je izvzeta od zakonitega odloga, najdalje do 31. dne decembra 1918. l. in zaukaže razveljavo že opravljenih izvršilnih činov tudi brez varnosti, zahtevane v § 43, odstavek 2, izv. r. Taka odložitve je nedopustna, ako je pravdo sodišče že po §§ 16 ali 17 dovolilo plačilni rok.

(2) Na dovolitev odložitve se primerno uporabljajo določila § 16, odstavek 3 do 5.

(3) Po določilih prejšnjih ukazov o odlogu odložena izvršba se po istih pogojih na predlog zavezanca lahko odloži dalje do najdalje 31. dne decembra 1918. l., ako rok odložitve ni potekel že pred 31. dnem decembra 1917. l.

(4) Zahtevajoči upnik ne more zahtevati povračila izvršilnih stroškov, nastalih za odloženo izvršbo, ako je odklonil zahtevo odloga, ki jo je

stavil dolžnik izvensodno in ki je bila očitno osnovana.

Razveljava zakonitega odloga s sodniškim izrekom.

a) Postopek.

§ 20.

(1) Upnik more na okrajnem sodišču, v čigar okolišju ima dolžnik svoje stanovišče (sedež) ali svoje stalno bivališče, predlagati, da se za njegovo terjatev razveljavi zakoniti odlog.

(2) O predlogu je zaslišati dolžnika (§ 56 izv. r.). Povabilo ali poziv, naj se izjavi pismeno, mu je vročiti po predpisih o vročevanju tožb.

(3) Pred odločbo mora sodnik poizvedovati, kar je pripravno, eventualno prositi za mnenje trgovinsko in obrtno zbornico ali zaslišati pojasnilnike, ki poznajo dolžnikov gospodarski položaj. Postopanje je, kolikor mogoče, pospešiti in naj bo končano na prvi stopnji v enem mescu.

(4) Tako zoper dovolitev kakor zoper zavrnitev predloga je dopusten rekurz. Zoper odločbo sodišča druge stopnje ni pravnega pomočka.

(5) O stroških postopanja je odločati po določilih civilnega pravnega reda. Upnik pa ne more zahtevati povračila stroškov, četudi se ugodi njegovemu predlogu, temveč mora povrniti dolžniku stroške postopanja, ako ni pozval dolžnika, naj plača, preden je stavil predlog, in ako je dolžnik takoj na sodišču izjavil, da je pripravljen plačati znesek, za katerega se izreka razveljava zakonitega odloga ali ako je dolžnik vsled izvensodnega poziva, naj plača, nemudoma pismeno izjavil, da je pripravljen plačati tisti znesek, ter se je odrekel zakonitemu odlogu.

(6) Sodišče mora pisati o sklepih, da se razveljavi zakoniti odlog, po dolžnikovem imenu narejen zabeležek, v katerega morejo vpogledovati osebe, ki dokažejo praven interes na tem.

b) Pogoji in obseg razveljave zakonitega odloga.

§ 21.

(1) Predlogu je ugoditi s sklepom, ako se s posledki postopanja verjetno izkaže, da dolž-

nikov gospodarski položaj ne opravičuje zakonitega odloga ali ga ne opravičuje v polnem obsegu in ako dolžnik ne izkaže verojetno, da trpi nerazmerno škodo, ako plača.

(2) V sklepu sodišča je izreči, za kateri znesek terjatve in s katerim dnem se razveljavlja zakoniti odlog. Za terjatve do 50 K se more razveljaviti zakoniti odlog docela. Pri višjih terjativah se sme razveljaviti zoper dolžnike, ki imajo svoje stanovanjske (sedež, stalni opravični zavod) v okolišju višjega deželnega sodišča levovskega, za dva delna zneska po 15 odstotkov največ, zoper druge dolžnike za dva delna zneska največ po 50 odstotkov zneska terjatve, ki je 1. dne januarja 1918. l. še na dolgu in ni že s sodnim sklepom izvzet od zakonitega odloga, z obrestmi vred, pripadajočimi nanj. Ti delni zneski se ne smejo postaviti plačni pred 31. dnem marca in 30. dnem junija 1918. l.; na zneske, ki so se mogli izvzeti od zakonitega odloga že po ministrstvenem ukazu z dne 19. junija 1917. l. (drž. zak. št. 268), se ne uporablja ta omejitev, ako se je vložil predlog za razveljavo zakonitega odloga pred dnem razglasitve tega ukaza.

c) Sodno uveljavljanje ne več odložene terjatve.

§ 22.

(1) Po pravnomočnosti sklepa, s katerim se razveljavlja zakoniti odlog, more upnik sodno uveljavljati svojo terjatev, predloživši ta sklep.

(2) S tožbo, da se plača znesek, za katerega se je razveljavil zakoniti odlog, se more zahtevati tudi plačilo drugega dela terjatve. Obsodba na plačilo, za katero gre dolžniku ob času izreka sodbe še zakoniti odlog, je dopustna; toda rok za plačilo, všteti pravdne stroške, je določiti v soglasju s sklepom o razveljavi zakonitega odloga, za zneske, ki niso prizadeti s tem sklepom, pa tako, da se prične od zadnjega dneva roka zakonitega odloga.

(3) V prid izvršljivi terjatvi, za katero je razveljavljen zakoniti odlog, se more postopati z izvršbo.

(4) Ako je sodišče za terjatev razveljavilo zakoniti odlog, ni dopusten sodniški odlog (§§ 16 do 19).

d) Menice in čeki.

§ 23.

(1) Določila §§ 20 in 21 se primerno uporabljajo na menice. O vsebini pravnomočnega sklepa, s katerim se razveljavlja za menico zakoniti odlog, naj upnik obvesti regresne zavezanca, kolikor je znan njihov naslov.

(2) Razveljava zakonitega odloga ima učinek le nasproti dolžniku, zoper katerega se je izrekla.

§ 24.

(1) S pravnomočno razveljavo zakonitega odloga postane menica, ki ni postala plačna že pred 1. dnem avgusta 1914. l., plačna, kadar se pokaže, z zneskom, izvzetim od odloga. Pokaz ni dopusten pred dnevom, določenim v sodnem sklepu. Hkratu z menico je predložiti sodni sklep.

(2) Zoper regresne zavezanca iz menic v odstavku 1 oznamene vrste se more predlagati razveljava zakonitega odloga le, kolikor se je pravomočno razveljavil zakoniti odlog nasproti akceptantu (izdatniku lastne menice).

(3) Ako se plača delno plačilo, je na menici zaznamovati, kdaj, kdo in v kateri višini je plačal. Tistemu, ki plača, je dati pobotnico na prepisu menice.

§ 25.

(1) Ako plača regresni zavezanec delno plačilo (§§ 21 in 23) na menico, ki je postala plačna pred 1. dnem avgusta 1914. l., more razen zaznamka po § 24, odstavek 3, in pobotnice zahtevati poverjen prepis protesta. Da se je izročil poverjen prepis, je zaznamovati na protestu. Duplikat ali več nego en poverjen prepis protesta za vsako delno plačilo se ne sme izročiti. Podpis Avstrijsko-ogrske banke na prepisu protesta nadomešča njegovo poveritev.

(2) Ako uveljavlja regresni zavezanec povračilo delnega plačila, ki ga je plačal, zoper prednike ali akceptanta, je priložiti pri menicah, ki so postale plačne pred 1. dnem avgusta 1914. l., pobotnico in poverjeni prepis protesta, ako pa ni

bilo treba protesta, pobotnico in poverjen prepis menice.

§ 26.

(1) Pri menicah, ki so bile izdane pred 1. dnem oktobra 1915. l. in so postale ali postanejo plačne med 1. dnem avgusta 1914. l. in 30. dnem junija 1918. l., je dognati, da se ni dalo delno plačilo (§ 21 in 23), s protestom, in sicer tudi tedaj, ako bi ga sicer ne bilo treba. Prednike je obvestiti po členu 45 do 47 m. r.

(2) Pri menicah, oznamenjenih v odstavku 1, se lahko nadomesti protest, ker se ni plačalo delno plačilo:

- a) z izjavo akceptantovo (trasatovo), izdatnika lastne menice ali domicilijatovo;
- b) z izjavo imetnika menice, ako se more nanj potegniti ček po § 1 zakona z dne 3. aprila 1906. l. (drž. zak. št. 84), izvzemši primer, da ni mogoče poizvedeti pravičnega prostora ali, ako ga ni, stanovanja osebe, kateri je bilo treba prezentirati.

(3) Izjava se mora postaviti na menico ali z njo združen list (allonge) in podpisati jo mora tisti, ki poda izjavo. Obsegati mora dan prezentacije in pripomnjo, da se plačilo ni plačalo ali da se ni dobila oseba, kateri je bilo prezentirati. Da se ohranijo menične pravice, se mora nadalje v roku, določenem za protestovanje, poveriti prepis z izjavo opremljene menice. Poveritev prepisa je zaznamovati na menici. Več nego en prepis menice za vsako delno plačilo se ne sme poveriti. Podpis Avstrijsko-ogrške banke na prepisu menice nadomešča njegovo poveritev.

(4) Ako plača regresni dolžnik delno plačilo na menico, oznamenjeno v odstavku 1, lahko zahteva razen zažnamka po § 24, odstavek 3, in pobotnice izročitev sodnega sklepa, s katerim se je razveljavil zakoniti odlog, nadalje protesta o ne plačanem delnem plačilu ali, ako se je protest nadomestil z eno v odstavku 2 oznamenjenih izjav, po predpisu odstavka 3 poverjeni prepis menice.

(5) Ako regresni dolžnik uveljavlja povračilo delnega plačila, ki ga je dal, proti prednikom ali akceptantu, je pri menicah, oznamenjenih v odstavku 1, razen sklepa o razveljavi zakonitega

odloga predložiti pobotnico in protest ali po predpisu odstavka 3 poverjeni prepis menice.

§ 27.

Na podstavi menic, za katere se je deloma razveljavil zakoniti odlog, so tožbe dopustne le gledé zneska, ki je postal plačen.

§ 28.

Določila §§ 23 do 27 se zmislu primerno uporabljajo na čeke, ki so postali plačni pred 1. dnem avgusta 1914. l.

e) Obči predpisi za postopanje, ki jih je uporabljati.

§ 29.

Na postopanje, uravnano v §§ 20 do 28, se uporabljajo določila o postopanju v državljanskih pravadah.

f) Izjeme.

§ 30.

(1) Določila §§ 20 do 29 se ne uporabljajo na terjatve

1. zoper javne korporacije, zoper deželne in delniške banke, hranilnice, kreditne zadruga in druge kreditne zavode;

2. zoper dolžnike, ki imajo svoje stanovališče (sedež) ali svoj stalni opravični zavod v ožjem vojnem ozemlju, v ozemlju ki ga je zasedel sovražnik, ali v ozemlju, ki se je po 1. dnevu julija 1917. l. oprostilo sovražnika, in izven tega ozemlja niti ne bivajo stalno niti nimajo opravičnega zavoda;

3. zoper vojaške osebe, ujetnike in talce, dokler jim gre zakoniti odlog po § 7 a.

(2) Ako se raztegne širje vojno ozemlje na dele ožjega vojnega ozemlja, ki se niso šele po

1. dnevu julija 1917. l. oprostili sovražnika, se uporabljajo na dolžnike, ki imajo v teh novih delih širjega vojnega ozemlja svoje stanovališče (sedež) ali svoj stalni opravljalni zavod, določila §§ 20 do 29 od prvega dne koledarskega četrletja, ki sledi objavi razglasa ministrstva za notranje stvari. Razveljava zakonitega odloga se pa ne sme izreči za prejšnji dan nego za zadnji dan tega koledarskega četrletja.

Pravica vzajemnosti.

§ 31.

Kolikor morejo upniki, ki imajo v tuzemstvu svoje stanovališče (sedež), v drugi državi uveljavljati zasebnopravne terjatve samo v manjši izmeri ali z večjimi omejitvami, nego je določeno v tem ukazu, so terjatve upnikov, ki imajo svoje stanovališče (sedež) v tej državi, podvržene enakim omejitvam.

Pristojbinskoppravna določila.

§ 32.

(1) Ako se je plačala pristojbina za protest že, ko se je protestovalo, ker se ni plačalo delno plačilo na menico, je protest zaradi tega, ker se ni plačalo nadaljnje plačilo, oproščen pristojbine po t. št. 116. lit. g), zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89). Določila ministrstvenega ukaza z dne 11. januarja 1917. l. (drž. zak. št. 24) je uporabljati zmislu primerno.

(2) V § 26 oznamljena izjava akceptanta (trasata), izdatnika lastne menice ali domicilijata ali imetnika menice ni predmet pristojbine.

§ 33.

Ta ukaz dobi moč 1. dne januarja 1918. l. Hkratu izgubi moč ukaz vsega ministrstva z dne 19. junija 1917. l. (drž. zak. št. 268).

Seidler s. r.	Höfer s. r.
Toggenburg s. r.	Ćwikliński s. r.
Mataja s. r.	Banhans s. r.
Schauer s. r.	Homann s. r.
Wimmer s. r.	Žolger s. r.
Czapp s. r.	Twadowski s. r.
Horbaczewski s. r.	Wieser s. r.
Silva-Tarouca s. r.	

496.

Ukaz vsega ministrstva z dne 20. decembra 1917. l.

o bilancah in razlikah od določil po ustavu v času vojne.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

(1) Trgovci, trgovske družbe, pridobitne in gospodarske zadrage in druga javnemu dajanju računov zavezana podjetja, ki imajo svoje stanovališče (sedež) na Gališkem, v Bukovini, v Dalmaciji, na Primorskem ali v okoliših okrožnih sodišč Rovereto in Trident, izvzemši železniška podjetja, so do 30. dne junija 1918. l. oproščeni dolžnosti sestaviti računski sklep (bilanco) za opravilna leta, ki so potekla ali potečejo izza 1. dne januarja 1914. l.

(2) Upravno oblastvo (odstavek 3) mora na osnovan predlog najdalje do 30. dne junija 1918. l. odvezati od dolžnosti sestaviti računski sklep (bilanco) za opravilna leta, ki so potekla ali potečejo izza 1. dne januarja 1914. l.,

1. trgovce in podjetja v odstavku 1 označene vrste,

a) ki sicer nimajo svojega stanovališča (sedeža) v ozemljih, imenovanih v odstavku 1, pač pa glavno obratovališče ali

b) ki imajo svoje stanovališče (sedež) ali glavno obratovališče v drugem hojišču sosednjem ozemlju, ali

c) ki delajo svoje kupčije večinoma v carinskem inozemstvu ali z njim ali v ozemljih, imenovanih v odstavku 1, ali imajo tam znatne dele svoje imovine, zlasti svojih neplačanih terjatev,

2. železniška podjetja, ki imajo svoj sedež v ozemljih, imenovanih v odstavku 1, ali pri katerih so danih pogoji št. 1,

3. pridobitne in gospodarske zadrage, ki ne morejo pravočasno sestaviti računskega sklepa, ker so njihovi organi ali nameščenci pozvani na vojaško službovanje ali iz drugih vzrokov.

(3) Dovoljevati to odvezo je poklicano za pridobitne in gospodarske zadrage politično deželno oblastvo, za zavarovalne družbe ministrstvo za notranje stvari, za banke in druge kreditne zavode finančno ministrstvo, za podjetja rudniških in fužinskih obratov ministrstvo za javna dela, za železniška podjetja ministrstvo za železnice, za druga podjetja in za trgovce pa trgovinsko ministrstvo.

§ 2.

(1) Ako je zaradi tega, ker se je odložil računski sklep (§ 1), sestaviti računski sklep za dve ali več opravnih let, more upravno oblastvo (§ 1, odstavek 3) na osnovan predlog dovoliti sestavo le enega računskega sklepa za obe ali več opravnih let. Dobiček ali izgubo, ki se pokaže pri tem, je enakomerno razdeliti na opravilna leta.

(2) Na zavarovalne družbe in železniška podjetja se ne uporabljajo sprednja določila.

§ 3.

Za sklepanje o računskem sklepu po organu, ki je poklican zato, je delniškimi družbam, družbam z omejeno zavezo, pridobitnim in gospodarskim zadrugam in drugim javnemu dajanju računov zavezanim podjetjem odprt rok šestih mesecev po preteku opravnega leta, ako ne določa že ustav daljšega roka za to. Ako zaradi vojne ni mogoče držati se tega roka, more upravno oblastvo (§ 1, odstavek 3) na osnovan predlog dovoliti, da se podaljša najdalje do 30. dne junija 1918. l.

§ 4.

Ministrstvo za notranje stvari more v porazumu z udeleženi ministri na osnovan predlog dovoliti podjetjem v § 3 oznamene vrste, da odstopijo od določil po ustavu o načinu sklicevanja, o kraju in času sestajanja in o sklepčnosti njihovih organov, o obliki njihovih naznanil in enakih stvareh, kolikor je zaradi vojne postalo nemogoče držati se teh določil.

§ 5.

Preden se odloči o predlogu (§ 1, odstavek 2, in §§ 2 do 4) pridobitne in gospodarske zadrage, ki je podrejena reviziji po zvezi ali deželnem odboru, je treba izprositi izjavo zveze ali deželnega odbora, ako se ni predložila že s predlogom.

§ 6.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Mataja s. r.

Schauer s. r.

Wimmer s. r.

Czapp s. r.

Horbaczewski s. r.

Höfer s. r.

Ćwikliński s. r.

Banhaus s. r.

Homann s. r.

Žolger s. r.

Twardowski s. r.

Wieser s. r.

Silva-Tarouca s. r.